

دورهی تازه

ئۆکتۆبەر

10 ی تشرینی یه کهم / ئۆکتۆبەر 2021 21

مانگرتنی گشتی جه ماوه‌ری کریکارو زهمه‌نکیشی عێراق و کوردستان
له‌روژی هه‌لبژاردندا، په‌یامیکی سیاسی گرنگ بوو بۆ حزبه‌ بۆرژواویه
ناسیۆنالیست و ئیسلامیه‌کان!

گفتوگۆ له‌گه‌ڵ عوسمانی حاجی ماری

سه‌بارهت به‌ پرسى هه‌لبژاردن و

پیکهینانی حکومهت!

بۆ لاپه‌ره 3

گفتوگۆی بلاوکراوه‌ی ئۆکتۆبەر له‌گه‌ڵ

جه‌مال موحسین سه‌بارهت به‌

هه‌لبژاردن و به‌شداری نه‌کردنی

خه‌لك و ئاینده‌ی ده‌سه‌لات!

بۆ لاپه‌ره 5

نایه‌ ئهم هه‌لبژاردنه‌ چی بۆ
کریکاران ده‌کات؟

وه‌ستا مه‌هدی ر‌ه‌سول

بۆ لاپه‌ره 7

به‌رده‌وامی ناره‌زایه‌تیه
جه‌ماوه‌ریه‌کان، هاوکاتی
هه‌لمه‌ته‌کانی هه‌لبژاردن چیمان

پیده‌ئین؟!

عیرفان کهریم

دوا لاپه‌ره

ئازادی، یه‌کسانی، حکومهتی کریکاری!

هه‌لبژاردن
کوتایی هات،
به‌لام شه‌ره‌که
له‌جیگای
خۆدایه!

موحسین کهریم

هه‌لبژاردن کوتایی هات و که‌مترین جموجول به
بنکه‌کانی ده‌نگدانه‌وه‌ دیاربوو، ئه‌مه‌ش نیشانه‌ی
ئه‌وه‌یه که خه‌لکیکی به‌رچاو به‌شداری ده‌نگدانی
نه‌کردوو. ئه‌وه‌ خۆی له‌ خۆیدا په‌یامیکی گرنگ
بوو بۆ حزبه‌ ده‌سه‌لاتداره‌کانی کوردستان و
عێراق و بۆ حزب و لایه‌نه‌ بۆرژواویه‌ به‌ناو
ئۆپۆزیسیۆنه‌کانیش که هه‌ولی زۆریان دا به
پروپاگه‌نده‌ی چه‌واشه‌کارانه‌ خه‌لك راپیچی
گالته‌جاری هه‌لبژاردن بکه‌ن! هه‌لبژاردنیک که
ده‌هولی زۆری بۆ لێدرا گوايه‌ خواستی خه‌لكی
خروشاو راپه‌ریوی عێراق بووه که له‌ ئۆکتۆبهری
٢٠١٩ شانۆی سیاسی عێراقی داگیرکردو
حکومهتی عادل عبدالمه‌هدی روخاند، وه‌لامی
شایسته‌ی له‌لایه‌ن خه‌لکه‌وه‌ پیندرايه‌وه.

ئه‌مه‌ هه‌نگاوی سه‌ره‌تایه‌ بۆ جه‌ماوه‌ری نارازی و
توره‌ له‌ ده‌سه‌لاتیکی میلیشیایی بۆرژوازی که له
عێراق و کوردستاندا ده‌سه‌لاتی سیاسیان
به‌ده‌سته‌وه‌یه و خه‌لکیان له‌ هه‌ژاری و برسیتی و
بیمافی و بێخزمه‌تگوزاریدا راکرتوه‌ و خوشیان
له‌سه‌ر قوتی خه‌لك سامانی خه‌یالییان بۆخۆیان
و نه‌وه‌کانیان مسۆگه‌ر کردوو! ده‌بوايه‌ خه‌لكی
نارازی و بێبه‌ش و بێمافکراو، خه‌لكیک که
ده‌یانجار هاتونه‌ته‌ سه‌ر شه‌قامه‌کان بۆ خواست و
مافه‌ سه‌ره‌تاییه‌کانی خۆیان، به‌تایبه‌تیش له
ئۆکتۆبهری ٢٠١٩ دا سه‌دان قوربانیان دا و
هه‌زارانیان برینداربوون به‌ده‌ستی میلیشیا
چه‌کداره‌ ئیسلامیه‌کانی عێراق و هه‌روه‌ها ده‌یان
که‌س له‌سه‌ر ده‌ستی میلیشیا ده‌سه‌لاتداره‌کانی
کوردستان بوونه‌ته‌ قوربانی، ده‌کرا وه‌کو خه‌لكی
ناسریه‌ ریکا نه‌ده‌ن پروپاگه‌نده‌ی گالته‌جاری
هه‌لبژاردن دیمه‌نی شه‌ره‌کانیان ناشیرین بکات، یان

بۆ لاپه‌ره 2

دېژەرى.. ھەلبۇزاردن كۆتايى ھات، بەلام شەرەكە لە جىگاي خۇيدايە!

وھكو گەنجانى شاروچكەى بەردەرەش رىكلامى ھەلبۇزاردنەكەيان لى تىك بدن، ئەوھى بەرامبەر بە فازل مىراني كرديان!

بەلام سەربارى ئەوھش، ئەم رەتكردنەو بەكۆمەلەى خەلك لە كوردستان و عىراق بۇ ھەلبۇزاردن و پرۇسەى سياسى، ھەنگاويكى پوو لەپىشە، بەلام بەس نىە. ئەم حزبانەى كە دەسەلاتى عىراق و كوردستانىان بەدەستەوھىەو ياخود پىشېركى دەكەن لەسەر ئەوھى بەشېكيان پىبېرېت لە كىكى سامان و دەسەلاتدا، سەرەنجام دواى دورەيكە لە ملمانى و ھىنان و بردن، لەسەر بەشكردى دەسەلات و داھات رىك دەكەون! لە خراپترين حالەتدا ئەوھى كە لەسەر بەشى خۇيان رىك نەكەون و بارودۇخى ئەمنى عىراق بەرەو ناآرامى و كىشە و بگرە شەرى ناوخۇ بەرن، بەلام لە ھەردو بارەكەدا بارودۇخى سياسى بەقازانجى خەلك نابىت. بەتابىەتى لە حالەتى رودانى شەرى ناوخۇدا سەرتاپاى ھەلومەرەكە لە زىانى خەلك ھەلدەگىرەنەو، بەجۆرېك كە خەلك لەبەر نەبوونى ئەمنىەت ژيانى رۆژانەشى وىران بىت و كۆمەلگاو فەزاي ناپرەزايەتى خەلك چەندىن سال بگەرېتە دواو!

لەبەرئەو، شەرەكەى نىوان دەسەلات و حزبە مىلېشايە ناسىئونالىست و ئىسلامىە دەسەلات بەدەستەكان و شەرەيكەكانىان لەناو ئۆپۆزىسيونى برۆژوازىدا لە عىراق و كوردستان، بەردەوامەو كۆتايى نەھاتوھ. دەبى جەماوهرى كرېكار و زەحمەتكىش و بىبەشى عىراق

و كوردستان بە ھوشيارى و بە ئامادەبىيەوھ بچنە ناو ئەم شەرەوھ، ھىچ رىگايەكى تريان نىە كە بەرەو ئاسۆى رزگارى و ئازادى و بەدەستەپىنانى ماف و ژيانىكى يەكسان و شەرەفەتمەندىان بەرېت بىجگە لە چوونە ناو ئەم جەنگەوھ! ئەم جەنگەش بە بى چەكىكى تايبەت بە جەماوهر، ناكرىت! چەكىك كە چەك و مىلېشايى دەسەلات و حزبەكانى ناتوان روپەروى بېنەوھ. ئەوېش چەكى رىكخراو بوونە. جەماوهرى ناپرېكارو ھەمىشە پاروېكى ئاسانە بۇ بۆرژواى و ھىزو حزب و دەسەلاتەكانىان. بەلام جەماوهرى رىكخراو و ھوشيار بە ئاسۆيەكى سياسى رزگارېبەخش و يەكسانىخووان، دەتوانى گەورەترىن و بەھىزترىن و سەرکوئەگرترين دەسەلات بكىشېتەخوارەوھ. كەواتە ھەنگاوى داھاتووى جەماوهر ئەوھى كە خۇيان ھەرچى زياتر رىك بخەن. سەرەتاي ھەرچوھ رىكخراو بوونىك لە كۆبونەوھى گشتى خەلك لە شوپىنى كارو ژياناندا دەست پىدەكات، كە سەربارەت بە كىشەو گرقتەكان و خواستەكانىان گفتوگۇ دەكەن و لەسەر شىوازىك لە كاركردن بۇ بەدەستەپىنانىان رىك دەكەون. لەناو كۆبونەوھ گشتىەكانىاندا نوپەرانىكى جىگاي متمانەى

خۇيان ھەلدەبۆيرن تا شوپىن كارەكانىان بگەون و بەناوى ئەوانەوھ لەگەل دەسەلاتدا بگەونە گفتوگۇو دانوسانەوھ و تاد...

ئەم كۆبونەوھ گشتىانەو نەرىتى ھەلبۇزاردنى نوپنەرانى دلسۆز و خەباتكارو شورشگىر، وھكو نەرىتىكى بەردەوام دوپارەبىتەوھو بەرەو كۆبونەوھى گشتى بەردەوام و رىكخراو بچن و سەرەنجام بەرەو دروستكرنى شورواو ئەنجومەنە شورشگىرەكان ھەنگاو بنىن. بەجوھرە، وھسىلەكانى دەسەلاتدارىتى جەماوهردابمەزرىن و جىگاي ئۆرگانەكانى دەسەلاتدارىتى حزبە بۆرژوايە مىلېشايەكان بگرنەوھ. لەخوارەوھ دەسەلاتى ديموكراتىكى خەلك بەرجەستە لە شورواو ئەنجومەنە شورشگىرەكان جىگاي حكومەتى حزبە مىلېشايەكان بگرىتەوھ. سەرەنجام بزوتنەوھى جەماوهرى خەلك بەبى دانانى ئاسۆيەكى سياسى لەمجۆرە لەبەرپى خۇيدا ئىمكانى سەرەكەوتنى نىە تەننەت لە پىكدادانە ناوچەى دەورەبىيەكانىدا. بەلام لىرەدا دەورى كۆمۇنىزم و حزبى كۆمۇنىستى كرېكارى بەتابىەت و سۆشپالىستەكان دىتەئاراوھ. دابىنبوونى ئەم ئىمكان و توانايەى خەلك بەبى نەخشى رابەرانەى كۆمۇنىزم و حزبى كۆمۇنىستى مومكىن نىە. رابەرەكەى سياسى ناشورشگىر و بۆرژواى تەننە جەماوهر بەرەو ئاسۆيەكى لىل دەبات و بزوتنەوھى شورشگىرەنەى جەماوهر بۇ

كۆتايى ھىنان بە نايەكسانى و بىعەدالەتى و بىمافى و دەسەلاتى مىلېشايى چەواشەدەكات. نمونەى ئەمجۆرە رابەرەمان لە كوردستان ھەبوو، كە چۆن بزوتنەوھى گوران بزوتنەوھى ناپرەزايەتى شورشگىرەنەى خەلكى بەرەو جىگايەكى ھەلە بردو پوكانىوھ! يان تەننەت خالىكى لاواى خروشانى جەماوهرى ئۆكتۆبەرى ۲۰۱۹ عىراق خوشخەيال بوونى بەشىكى خەلكى ناپازى و خۇپىشاندەران بوو بە رەوتە ناسىئونالىستە عەرەبىەكان كە بەناوى (نرىد وطن)، واتە نىشتمانمان دەوى و دروشمى لەجوھرە دەرگايان بۇ كازمى كىردەوھ بەناوى خۇپىشاندەرانەوھ كورسى سەرۆك وەزىران وەرىگرىت! كەواتە شەرەكە ھىشتا لەسەرەتادايەو دەبى خەلك و رابەرانى شورشگىر و كۆمۇنىست و يەكسانىخووانى خەلك خۇيانى بۇ كۆبەكەنەوھ ئامادەبگەن، بۆئەوھى پرۇسەى شكست ھىنان بە ھەلبۇزاردن و بوژانەوھى گىيانى شورشگىرەنەى خروشانى جەماوهرى ئۆكتۆبەرى عىراق و چەنن سالى رابرووى شارەكانى كوردستان بەسەرەنجام بگەنەن و بوار بە بۆرژواى نەدەن لەگۆرى بىت!

سكرتېرى كۆمىتەى ناوھندى

عوسمانى حاجى مارف

مۇبايل: 00964(0)7701570050

Email:

Osman_maruf@yahoo.com

جىگرى سكرتېر:

موحسین كەرىم

ئاھىبەر: 00964(0)7700475533

Email: muhsin_km@yahoo.com

رىكخراوى دەۋەر:

دەشتى جەمال

Mob: 0044(0)7856032991

Email: dashtyjmal@gmail.com

ئۆكتۆبەر

ئۆرگانى حزبى كۆمۇنىستى كرېكارى كوردستان

سەرنوسەر : موحسین كەرىم

ئاھىبەر: 07700475533

muhsin_km@yahoo.com

ئۆكتۆبەر بخویننەوھ و بەدەستى دۆستان و ئاشايانى خۇتانى بگەنەن!

گفتوگۆ لەگەڵ عوسمانی حاجی مەرف سەبارەت بە پرسى هەلبژاردن و پیکهینانی حکومەت

ئۆکتۆبەر: وەکو لە بەیاننامەى
حزبیشدا هاتوو، هەلبژاردنى
ئەمجارە بۆ سازدانەى
حکومەتى عێراق، کە لە ئاکامى
خروشانە جەماوەریەکانى
شارەکانى بەغداو خوارووی
عێراقو توشى قەیران بوو
و هەلۆهشایەو. حکومەتەکەى
کازمى وەکو حکومەتیکى
کاربەریکەر، ئەرکى خۆى بە
سازدانى هەلبژاردنى پیشووخە
دەستنیشان کرد، گوايه
خواستیکى سەرەکى
خۆپیشاندەرانیش بوو. بەلام
ئەو هەى لە ماوہى رۆژانى
رابروودا دەبینرا ئەو هیه کە
خەلکى زۆر بەشدارى
هەلبژاردن ناکەن. ئایا بەپای
ئێو ئەم هەلبژاردنە وەلامە بە
خواستى خۆپیشاندەران، ئەگەر
وايه بۆچى ئەو ژمارە زۆرە
لەخەلک بەشدارى ناکەن؟!

عوسمانى حاجى مەرف:
هەلۆهشانەو هەى حکومەتى
عێراق ئاکامى ئەو بنبەست و
قەیرانەى دەسەلاتى سیاسیه،
کە لە ئەنجامى ئەو
ئالوگۆرانەى لە هەلومەرجى
سیاسى ناوچەکەدا بەگشتى و،
لە عێراقدا بەتایبەتى
پیشەتوو، لە پاشەکشەو
شکستەکانى ئەمریکاو تا
دەخالەت و کیشمەکیشى
وولاتانى زلەیزى دنیاو
ناوچەکەو دابەزینی ئاستى

هاوسەنگى ئەو هیزانەى
پیناسەى خۆیان لە پیکهینانى
دەسەلاتى سیاسى عێراقدا
کردوو، لە هەمانکاتدا
پیداکردنى ئەزمونیکى شکست
خواردیان لە چۆنیەتى
بەریوەبردنى کۆمەلگە
نیشانداین و بەرجهستەترین
نمونهى جەردەبى و دزى و
گەندەلى بون لە بەکارهینانى
دەسەلاتى سیاسیدا، وەک
خۆشتان ئاماژەتان پێداو،
نارەزایەتیهکانى ئۆکتۆبەرىش
کاریگەریهکى بنەرەتى بون کە
ئەو دەسەلاتە ناچار بکات ئەو
حکومەتە هەلۆهشیتەو و
حکومەتى کاتى کاربەریکەر
بخەنە سەرکار.

هەلبژاردنىک بەهەر فۆرمو
شیوازیک خۆى بنوینیت و
چەندین فیل و ساختهکارى تیا
بەکاربەنریت، هەرچۆنیک بیت
تیپەرین، گرنگترین مەسەلە
ئەو هیه لە دۆخیکى وەها
نالەبارو ناسازو نەگونجاودا
حەتمیه ئەو هەلبژاردنە
ناتوانیت و بۆى ناکریت بەهیچ
جۆریک کاریگەر بیت لەسەر
ئارامکردنەو هەى گێژاویکی
سیاسى کە چەندین سالا
چارەنوسى عێراقى خستۆتە
ژێر بالى خۆیهو. هەر بۆیه
پێویستە مەسەلەیهک کە زۆر
جیگای سەرنجمان بیت، گەر
تەواوى هەلبژاردنەکانى پیشوى
عێراق ئەو واقعیهتى خستە

ناتەواو، هەلۆهشانەو هەى ئەم
دەسەلاتەو وەستانەو
لەبەرامبەر تەواوى پرۆسەى
سیاسى ئەم هیزانەدا،
بزوتنەو هیهکى کۆمەلایەتى
بەرفراوانى هیناوتە پیشەو،
پێویستە ئاسۆى ئەو
بزوتنەو هیه بەرەو پیشتر
سەرکەوتن هەنگاو بنیت، تا
کۆتایى بە تەواوى پرۆسەى
سیاسى و دەسەلاتى ئەو
هیزانە بهینیت.

ئۆکتۆبەر: لەحالهتى بەشدارى
نەکردنى رێژەیهکى بەرچاو لە
خەلکى عێراق، ئایا ئاکامى
هەلبژاردنەکان چى لیدیت؟ ئایا
دەکرى ئەو حکومەتەى وەکو
بەرەنجامى ئەو هەلبژاردنە
پیکریت، شەریعتى سیاسى و
یاسای هەبیت، چ لەئاستى
جیهانیدا و چ لەئاستى
ناوخوایدا؟ ئایا بەپای ئێو
ئەگەر ئەو هیه کە هەر
حکومەتیک پیکریت؟

عوسمانى حاجى مەرف: لە
ئاستى جیهاندا هیچ پێوانەیهک
نەخراوتە بەردەست بۆ
شەریعت دان بە هەلبژاردن،
تا رێژەى چەند لە دانیشتونى
هەر وولاتیک بەشدارى لە
پرۆسەى هەلبژاردن بکەن یان
بەشدارى نەکەن، ئەو
هەلبژاردنە بە فەرمى
دەناسریت یان نانسریت!
پیکهاتەى سیستمى دیموکراتى
ئەو هەى خستۆتە روو، هەر
چەندیک لە هاوولاتیان
بەشدارى بکەن دەسەلاتاریتى
بۆرجوازی کاروبارى

دەسلەلاتى سىياسى خۇيانى پى رايى دەكەن، ھەلبۇزاردن تەنھا جياکردنەوھى دەنگەكانە بۇ ديارىكىردنى زۆرتىن رېژەى دەنگدەر بە حزب و لايەنىك يا لىستىك، ئەوئىش لەسەر بىنەماى دابەشكىردنى رېژەى بەشداربوان و، دەنگەكان بەسەر ژمارەى ئەو كورسىانەى ديارىكارون بۇ پەرلەمان و پىكھىنانى حكومەتەكەيان، ئىتر ھەر رېژەىكە بەشدارى دەنگدان بكات بۇيان گرنگ نىە. بۇيە لەم بارەىوھ بۇ ھەلبۇزاردنەكانى عىراقىش پىويست ناكات لە سۆنگەى شەرەىتەى سىياسىەوھ بچىنە سەرئەوھى كە ئايا ئەتوانن حكومەت پىك بەئىنن؟ بەراى من لەم بارەىوھ ھىزە سىياسىەكان دەرگىر نىن و كارى خۇيان تىدەپەرئىنن، بەلكو ئەو نارەزايەتەى جەماوهرىە فراونەى لە راپەرئىنى ئۆكتۆبەرەوھ بەرەو رويىن و خواستى روخانى دەسلەلاتى سىياسى دروشمى سەرەكى ئەو راپەرئىنە بوو، ئىمكانى تىكدانى پىكھاتەى حكومەتى دواى ئەم ھەلبۇزاردنە دەخاتە بەردەمىان. لەلايەكى ترەوھ بىنبەست و قەيرانى دەسلەلات، لە پىكھاتەى ئەم ھىزە مىلىشىا ئىسلامى و تائفى و عروبوو كوردايەتەى ھەقدە سالە ئەزمونىكى شكستخواردوى وەھايان نىشانداوئىن كە دوبارەكردنەوھى ھەمان شىواز لە پىكھىنانى حكومەتى تەوافق كارىكى نەك ئاسان نىە بۇيان

بەلكو ئەگەرى ئەوھ ھەىە بارگرژى و ناجىگىرى سىياسى زىاترو قەيرانى قولتر لە عىراقدا بخولقئىنن. ئۆكتۆبەر: ئەگەرھاتوو مەسلەى پىكھىنانى حكومەت بەوجۆرە بوو كە ھىزەكان لەئىوان خۇياندا رىك نەكەون، ئايا ئەگەرى تىكچوونى بارودۇخى ئاسايش و ئارامى عىراق ھەىە؟ ئايا دەورى دەولەتانى ناوچەكە لەپرسى پىكھىنانى حكومەتدا چەندە دەتوانى كارىگەرى ھەبىت؟

عوسمانى حاجى مارف: جارى پىش ھەموو شتىك عىراق بۇ خۇى نە ئاسايشى ھەىەو نە ئارامى، نەبونى ئەم نائارامىە و نەبونى ئاسايش و گىژاوى،سىياسى، ئاكامى ھەلومەرچىكى سىياسىە كە لەداگىركارى ئەمرىكا و وئىرانكردنى عىراقەوھ بەسەر خەلكدا سەپئىنراوھ، تا دابەشكىردن و بەتالابردنى سەرەوت سامانى عىراق لە لاىەن دەستەو تاقمو گروپى مىلىشىايى ئىسلامى و تائفى و قەومىەكانەوھ، كە ماىەى ژيان و گوزەرانتىكى دۇزەخ ئاسايە بۇ دانىشتوانى عىراق. ئەم ھىزە سىياسىانە حكومەت پىك بەئىنن يا پىكى نەئىنن ھىچ كات لە راستاى سىياسەتى ئارامكردنەوھو كۆتايى ھىنان بە گىژاوى سىياسى نىن، ھىزى راوروت و تالانى و دزى و جەردەىىن، بەلكو سود لەو گىژاوى نائارمىە وەردەگرن،

تەنھا يەك رىگا ئومىد بەخشە بۇ ئارام بونەوھى عىراق، پامالين و پاكردنەوھى عىراقە لەم جىوجانەوھرانە.

ئۆكتۆبەر: ئەگەرھاتوو خەلكى كوردستان بەرئەىەكى كەم بەشدارى ھەلبۇزاردنەىان كرد، تا چ رادەىەك ئەوھ كارىگەرى دەبىت لەسەر نوئىنەرەىەتتىكردنى خەلكى كوردستان لە بەغدا؟ ئايا نابىتەھۇى بالادەستبوونى حكومەتى ناوھندى بەسەر كوردستاندا؟

عوسمانى حاجى مارف: پىرۆسەى ھەلبۇزاردن لە كوردستانىش ھەرچونىك بىت حزبەكانى كوردايەتى لەسەر ئەوھ نەوھستاون رېژەى بەشداربوان چەندە، ھەرچەندىك بەشدارى لە ھەلبۇزاردندا ھەبىت، بەشىك بۇ شەراكەت لەدەسلەلاتى سىياسى لە ناوھندا بەدەست دەئىنن، بەلكو لە رىگەى ھاوسەنگى ھىزەوھ دەچنە ناو پىرۆسەى سىياسى بۇ رىكەوتن لەگەل ھىزە مىلىشىاكانى عىراقدا، بۇيە ئەوان نوئىنەرەىەتى خەلكى كوردستان ناكەن، بەلكو حكومەتىك كە لە عىراق لەسەر بىنەما تەوافقى دەستەو تاقمى ھىزى مىلىشىا تائفى دامەزراپىت، كە جەردەىى و تالانى و دزى بەرنامەكەيان بىت حزبە كوردىەكانىش دەبنە شەرىكە بەشى ئەو ھىزانە.

ئەوھش كە پىويستە رۆشن بىت بۇمان عىراق و كوردستان لە ئىوان ئەو ھىزە تائفى و

عروبوو كوردايەتى و بىنەمالەكاندا دابەشكىراوھ، ئەوھ ھاوسەنگى ھىزە ئەتوانى بالادەستى ھەر ھىزو لايەنىك ديار بكات نەك دەنگدانى خەلك و ھەلبۇزاردن.

ئۆكتۆبەر: لەھالەتى پىك نەھاتنى حكومەتى عىراق و تىكچوونى بارودۇخى سىياسى و ئەمنى، بارودۇخى سىياسى ئەمنى كوردستان چى بەسەردىت؟ دەبى خەلكى كوردستان لەم بارەدا چى بكەن؟

عوسمان حاجى مارف: بەو ئاقارەى كە بە دەورى حزبەكانى كوردايەتى ھەمىشە چارەنوسى كوردستان گرئىدراوھ بە بەرژوھندى و پەيوھندى و يەكپارچەىى عىراق و حكومەتى فیدرالئەوھو جىگاو رىگايەك كە لە ھاوكىشە سىياسىەكاندا بوئانەو پاشكۆى بەرژوھندىە سىياسىەكانى وولاتان بون، بەردەوام ناجىگىرى سىياسى لە كوردستانىشدا واقعەتى ژيان و گوزەران و چارەنوسى خەلك بووھ.

بەو مانايەى ئەم ھەلبۇزاردنەى ئىستائى عىراق لە لايەك جىگائى ئەوپەرى نارەزايەتى و نەفرەتى خەلكە و، لەلايەكى ترەوھ دواى ھەلبۇزاردن پىكھىنانى حكومەتى عىراق، لە نىو ئەو جەنجال و ئالوگورە سىياسىانەى ناوچەكەو عىراقدا ئاسۆكەى ديار نىەو دەرگىرە لە ناو قەيرانىكى قولدا. لەھەمانكاتدا

گەمگۆی بۆلاوکراوەی ئۆکتۆبەر لەگەڵ جەمال موحسین سەبارەت بە هەلبژاردن و بەشداری نەکردنی خەلک و ئایندە دەسەلات!

ئۆکتۆبەر: بە پێی ئەوەی کە هەلبژاردنی ئەمجارە بۆ تیپەراندنی ئەو بارودۆخە سیاسییە کە خروشانە جەماوەریەکانی سالی 2019 ی عێراق هێتایە ئاراو و بۆ هۆی پێچانەوهی حکومەتەکی عادل عبدالمهدی و قوڵکردنەوهی قەیرانی حکومەتی له عێراق، بە بپروای ئیوه چاوەروانی ئەوه دەکرا کە خەلک کاردانەوهی بەرین و توندی جەماوەری هەبوایه بەرامبەر بەم هەلبژاردنە؟

جەمال موحسین: کێشمەکیشی چینیایەتی نیوان خەلکی کریکار و زەحمەتکیش و جەماوەری بەرینی کەمدەرامەت له عێراقدا له گەل چینی بالادەست کە خۆی له گەوره سەرمایه داران و سەرانى نیو بال و حزبە رەنگاوپرەنگە بۆرژوازیەکاندا ئەبێنیتەوه، گەیشته ئەو ئاستەى کە هەستانی جەماوەری 2019 لیدانی چهخماخەکەى بوو. قەشتی چینیایەتی و ئەم خەباتە چینیایەتیە هەروا ئاسان ناسردریتەوه، بەلام بێگومان

شکل و شیوهی جیاواز بە خۆیهوه ئەگریت. ئەوهی کە ئایا پیتیبینی یان چاوەروان ئەکرا کاردانەوهیەکی تر له لایەن جەماوەرهوه له ئارادا بوايه ئیستا، شتیک نییه له دەرەوهی ئەو خەبات و کێشمەکیش و نەبەردە چینیایەتیەدا ببینرێ. بە واتایەکی دی، شتیک نییه له زەهن و لێکدانەوهی کەستیک یان کەسانیکدا بۆی بگەرێ. بەلام پێوهریک کە له خۆدی رۆژەکانی ئۆکتۆبەر و دواتری سالی 2019 هوه ببینرێ کە پەيامی وەلانان و پروخانی ئەو دەسەلاتە تا بینه قاقا نوقمیووه له جۆره ها قەیرانی ئابوری و سیاسی و حکومەتیدای بەرزکردبووه، بەلێ ئەبوايه سەرئەنجام لهو دۆخه قەیراناویەدا، کە حکومەتی عەبدولمەهدی ناچار بە دەسلەکارکێشانەوه کرد، هەنگاو بە هەنگاو بگات بە راپەرین و شۆرش و سەرله بەری سیستمی سەرمايه داریانەى له عێراقدا تیکبدايه به یەکدا. نەفرەت و تورەیی خەلکی

ببێهشی عێراق زۆر لهوه گەوره تره کە ئەم هەلبژاردنەش هەرچەندە بۆ بردنە دواوهیەتی، بتوانی بنبری بکات و رەوانەى مالەوهی بکاتەوه و کۆتایی پیتیبینی. مەسەله کە لهوه دەرچوووه کە کریکاران و جەماوەری ببێهش و ئازادىخواز متمانەى به حزب و دەسەلاتیک له دەستدایى یان نا. لهوه دەرچوووه کە هەر تەنها ئەو حکومەتە یەک له دواى یەکانە و هەتا بەمەى کازمیشەوه به کەمتەرخەم و بیتوانا بزانی. مەسەلهى جەماوەری بەدەنگهاتوو مەسەلهى یەکلایى کردنەوهى دەسەلاتى سیاسیه به جۆریک بتوانی زەمانەتى باشبژێوی و خوشگوزەرانى و ئازادى بکات کە ئەویش تەنها له ژێر سایەى دەسەلاتى راستەوخۆى جەماوەری له رێی شورا و ئورگانەکانیدا مەیسەر ئەبێ. بەلام ئەوهی کە ئەم جولهیه هیشتا نەگەیشتوتە جێى خۆى و له بەرامبەر گالته جارى هەلبژاردنى بۆرژوازیدا کاردانەوهیەکی تری له خۆى نیشان نەداوه، واتە پەيامی

ئۆکتۆبەری 2019 ی به ئەنجام نەگەیاندوووه، مەسەلهیەکی گەرم و هەمەلایەنەیه و پێویستی به لەسەرپاوهستانی جدی و لیکۆلینەوه هەیه تاکو رێگریەکانی بەردەمی لاببرێ، ئەوهش تەنها ئەرکی کۆمۆنیزمی ریکخواه.

ئۆکتۆبەر: بەلام پیتەچى زیاتر ئەم تورەییەى خەلک له بەشداری نەکردنى فراواندا بەرجەسته بووبیتەوه. بەبپروای ئیوه هۆکاری ئەمه چیه؟ چی رویداوه و چی گۆراوه به راورود به بارودۆخی سیاسی و ژیان و گوزەرانى خەلک له گەل سالی 2019 دا؟ یاخود خەلک کێشهیهکی بنه پرتی هەیه کە وایکردوه کاردانەوهى بەرامبەر به هەلبژاردنیک کە بۆ له باربردنى خروشان و نارەزایەتیەکانی ئەوانه به و جۆره بیت؟

جەمال موحسین: بێگومان ئەوهی کە وهک به ئاشکرا ئەبیبین جەماوهر له ئاستیکی زۆر کەمدا بەشداری گالته جارى هەلبژاردن بکات، لانى کەمى کاردانەوهیەکە کە خەلک لهم دۆخدا له خۆى نیشان ئەدات. دۆخی سیاسی و ژیانى خەلک له چاوه کاتیکدا کە هاتنه مهیدان له 2019 دا

➡ کێشهکانی هەریم و پیکهتییانی حکومەتەوه ئەو بەغدا له هەمان چوارچێوهدا ئەگەرانهی له پیتشهاتنی دۆخیکی یاریکردن به چارهەنوسی خەلک نالهبارتر پیتیبینی بۆ ئایندەى عێراق دەکریت، کوردستان بهسەر دەبریت، هەلبەتە ئاشکرایه کە دواى ئەم بپیهش نابیت له دۆخی نالهبارى هەرنالوگۆریک کە بهسەر عێراقدا کەنەوهو گەشه پیتبەدن کە

گۆرانیكى بەرەو باشى بەخۇيەوۋە نەبىنيوۋە، بگرە خراپتر بوۋە. ھەمان بىكارى و بگرە زياتر لە ئارادايە، ھەژارى و نەبوۋنى ھەلگشاۋە، خزمەتگوزارى تەندروستى و ئەوانى تر بەگشتى بەرەو خراپى رۆيشتوۋە، بە تايبەتى لەم ماوانەدا ئەزانين كە پەتاي كۆرۋنا و بەلاكانى چ ھەشريكى بە جەماۋەرى بېيەش كرددوۋە، ئاسايشى ئابورى و كۆمەلايەتى ھەرەك خۇى لەژير پرسياردايە، ئازادىخوۋازى و شكۆى ژنان لەژير ھەمان مەنگەنەى كۆنەپەرستى ئىسلامى و دەسەلاتدايە و... ھتد. ھەمان ئەو زەمىنە و ھەلومەرەجى كە خرۇشانى ۲۰۱۹ ى ليكەوتەوۋە لە جىي خۇيدا ماۋە. بەلام ۋەك بىنيمان دەسەلات بە شىۋەيەكى ۋەھشيانە نارەزايەتپەكانى سەركوت كرد، چەندىن ھەلسورا و رابەرى بەرچاۋى نارەزايەتپەكانى تيرور و زىندان كرد. لەپال ئەم سەركوتەدا دەستلەكاركىشانەوۋە و گۆرپىنى دەمووچاۋەكان و بەلىنى درۆيىنەى چىنى بالادەست كە مافەكانى خەلك رەوايە و پىۋىستە جىبەجى بگرين ھۆكارىك بوون بۆ چوونەدواۋەى ئەو خرۇشانە و رۆحىەتپىكى بەرھەلستكارى كە سەرچاۋەكەى بوو. ھۆكارى ترى گرىگ نەبوۋنى رابەرىيەكى كۆمۇنىستى بوو كە ئاسۆى نارەزايەتپەكان ھەرچى زياتر بگۆرپت و بە ئاقارى توندكردنەوۋەى زياترى قەيران بەسەر ئەحزابى بۆرژوازى دەسەلاتداردا و بردنى بەرەو

ھەلومەرەجىكى شۆرشىگرانە و سەرئەنجام راپەرىن و شۆرشدابىيات. راستە بەشدارىنەكردنى فراوانى جەماۋەر لە گالتهجارى ھەلېژاردندا خۇى لە خۇيدا نواندى ھەلوئىستىكى لاموبالاتانەى خەلكە بەرامبەر بەو پرۆسەيە و تەواۋى ئەۋەى بە پرۆسەى سياسى ناۋى ئەبەن. راستە جولانەۋەى خەلك بۆ ۋەلانانى ئەو دەسەلاتە چۆتە دواۋە لە ئىستادا، بەلام خەباتىكى چىنايەتى و نەبەردىك كە لە ئارادايە لە جىي خۇيدا ماۋە. ئەم خەبات و كىشمەكىشە ھەر دەورەيە و جۆرىك و شىۋازىك بە خۇيەوۋە ئەگرىت، دەورەيەك بە نەپنى و لە بنەۋە خۇى رىكئەخات و ھەولئەدات پايەكانى ئەو دەسەلاتە كئەبكات. دەورەيەكىش بە ئاشكرا و بەشىۋەى ھاتنەمەيدانى سەر شەقام و خرۇشانى فراوان ھەر ۋەك لە ۲۰۱۹ دا لە شارەكانى عىراق و لە دىسىمبەرى ۲۰۲۰ دا لە ھەندىك شوينى كوردستان بىنيمان. بەشدارىنەكردنى خەلك (ۋەك جۆرىك لە بايكوت) ھەنگاۋ و سياسەتپىكى پىشەرەوانە نىيە و بگرە لە چاۋ ئەۋانەى ئامازەمان پىدا، چوونەدواۋەيە، لە كاتىكدا كە نارەزايەتى و نەفرەتى خەلك لە جىي خۇيدا باقىە. بەلام پىۋىستى سەربەرزكردنەۋەيەكى تر ھەيە، پىۋىستى بە رابەرايەتپەكى تر و ئاسۆيەكى تر ھەيە.

ئەگەرى ئەۋە ھەيە حكومەتپىكى جىگىر و سەقامگىر لەم ھەلېژاردنەۋە سەرچاۋە بگرى و كۆتايى بەو قەيرانە سياسى و حكومەتپە بھىنى كە لەئاكامى خرۇشانە جەماۋەرىەكەى سالى ۲۰۱۹ ەۋە دروست بوۋە. ئەگەر ئەگەرىكى لەۋجۆرە ئاسان نىە، ھۆكارەكەى چىۋە دەبى چى بگرىت بۆ قولكردنەۋەى قەيرانەكان و بەشكستكىشانى ئەم پرۆژەيەى بۆرژوازى عىراقى دژ بە ئىرادەۋە خواستى جەماۋەرى كرىكار و زەحمەتكىش بۆ كۆتايى ھىتان بەۋەى ناۋيان ناۋە پرۆسەى سياسى لەعىراق؟

جەمال موھسىن: دەسەلات و حكومەت لە عىراقدا لە چەند ھىزىك پىكھاتوۋە كە ناتەبان و تا ئىستاش نە چەسپى دووقلوى ئىرانى و نە سوپەر كەتيرەى ئەمريكىش نەيتوانيوۋە پىكئانەۋە بلكىنى. ھىزە پىكئىنەرەكانى دەسەلات كە ھەر يەك لەگەل بەرژەۋەندى ۋلايتىكى زلھىزى جىھانى يان ناۋچەبيدا خۇى سازداۋە، ھەرچى زياتر بە شوينى بردنى پشكى زياترەۋەن لە دەسەلات و بەمجۆرەش لە سەرۋەت و سامانى كۆمەگا. خستتەسەر يەك و لەپال يەكدادانانى ئەم ھىزانە ۋەك وشكە كەلەكەكەيە كە خۇى ھارەى كرددۆتە خوارەۋە. كۆمەلگەى عىراقىش دەرگىرى قەيرانىكى گەورە و قولى ئابورىيە، ۋەك بەشىك لە قەيرانە جىھانىيەكە. ھىچ ھىزىكى سياسى ناۋخۇيى لە عىراقدا نە تواناى ۋەلامدانەۋە و نە لە ئاستى ۋەلامدانەۋە بەو

قەيرانەدايە كە ۋابەستەيە بە ئابورى و بازار و سياسەتى دىناۋە. ھەربۇيە لەگەلدا دەرگىرى قەيرانىكى دەسەلاتى و حكومەتى بوون. نارەزايەتى و خرۇشانى خەلكىش كە قەيرانى ئەۋانى بۆ گرىگ نىيە و ئاسايشى ئەۋىت، بە ھاتنەمەيدانى ھىندەى تر ئەۋ قەيرانەى لەسەرى ئەۋاندا شكاندەۋە و قولترى كرددەۋە. ئەو ھىزە بۆرژوازيانە ئاسۆ و پلانپىكى رۆشنيان لەبەردەمدا نىيە بۆ دەرچوون لەۋ قەيرانە ھەمەلايەنە و سەراپاگىرە.

سەرئەنجام بەم ھەلېژاردنەشيان ئاسۆيەكى ۋا ناكەۋىتتە بەردەمىان. ۋە ھەر ئەۋ ململانئىيە لەنىۋاناندا ھەيە لەسەر دەسەلات و بەرژەۋەندى پارىزى خۇيان و ئەۋ ھىزە جىھانىيەنى لە پشتيان، ۋا بە ئاسانى رىگەنادات حكومەتپىكى جىگىر پىكئىنەن. ئەۋ ھىزانە راستە پىكەۋە بۆ ۋەستانەۋە دژ بە خرۇشان و ھەستانى جەماۋەرى بىيەش پەنايان بۆ ھەلېژاردن بردوۋە و لە بنەردتا بۆ پاشەكشەپىكردنى زياترى راپەرىنى خەلك و بەرگرتتە بە شۆرشى جەماۋەرى كرىكار و زەحمەتكىش. بەلام نە خۇيان ھىندە يەك دەستن بۆ دەرچوون لە قەيرانەكەى خۇيان و نە ۋەلامپىكئان بۆ ژيانىكى ئارام و خۇشگوزەران و ئازاد بۆ خەلك پىيە. بۇيە بە برۋاى من يەكىك لە گریمانەكان قولبوۋنەۋەى كىشمەكىشى لايەنە بەشدارەكانە لەسەر

هەلبژارن و پرۆسەى هەلبژاردن لە کوردستان هیچ کات و بەقەدەر سەرە دەرزێک وەلام بەخواستى کرێکاران ناداتەو، بەتایبەتى هەلبژاردننىک که ئەمجارە دەکریت بەتەواوى لەبەرامبەر بەخواستى کرێکاران و خەلکى نارازىداى، لەبەرامبەر بزوتنەوہى نارەزایەتى کرێکاران و گەنجان و دەرچوانى زانکۆو پەیمانگاگان و فەرمانبەران و موچەخۆران و هەموو چینی کرێکارداى. سەرخستنى پرۆسەى هەلبژاردن و قایمکردنى دەسەلاتى ئەم حزبانە، واتە درێژدانە بە توندکردنەوہى قەیدوبەندىک که بەسەرەسەرى کرێکارانەوہ چەندىن سالە داسەپىنراوہ. ئەم هەلبژاردنە بەهیچ جۆرىک نابیتە بژاردەى کرێکاران. لەئىستەدا که لەگەرمەى بانگەشەدان بوئەوہى جارێکى تر بەخەلکى کرێکارو زەحمەتکیش بلین

هەلبژارن و پرۆسەى هەلبژاردن لە کوردستان هیچ کات و بەقەدەر سەرە دەرزێک وەلام بەخواستى کرێکاران ناداتەو، بەتایبەتى هەلبژاردننىک که ئەمجارە دەکریت بەتەواوى لەبەرامبەر بەخواستى کرێکاران و خەلکى نارازىداى، لەبەرامبەر بزوتنەوہى نارەزایەتى کرێکاران و گەنجان و دەرچوانى زانکۆو پەیمانگاگان و فەرمانبەران و موچەخۆران و هەموو چینی کرێکارداى. سەرخستنى پرۆسەى هەلبژاردن و قایمکردنى دەسەلاتى ئەم حزبانە، واتە درێژدانە بە توندکردنەوہى قەیدوبەندىک که بەسەرەسەرى کرێکارانەوہ چەندىن سالە داسەپىنراوہ. ئەم هەلبژاردنە بەهیچ جۆرىک نابیتە بژاردەى کرێکاران. لەئىستەدا که لەگەرمەى بانگەشەدان بوئەوہى جارێکى تر بەخەلکى کرێکارو زەحمەتکیش بلین

هەلبژارن و پرۆسەى هەلبژاردن لە کوردستان هیچ کات و بەقەدەر سەرە دەرزێک وەلام بەخواستى کرێکاران ناداتەو، بەتایبەتى هەلبژاردننىک که ئەمجارە دەکریت بەتەواوى لەبەرامبەر بەخواستى کرێکاران و خەلکى نارازىداى، لەبەرامبەر بزوتنەوہى نارەزایەتى کرێکاران و گەنجان و دەرچوانى زانکۆو پەیمانگاگان و فەرمانبەران و موچەخۆران و هەموو چینی کرێکارداى. سەرخستنى پرۆسەى هەلبژاردن و قایمکردنى دەسەلاتى ئەم حزبانە، واتە درێژدانە بە توندکردنەوہى قەیدوبەندىک که بەسەرەسەرى کرێکارانەوہ چەندىن سالە داسەپىنراوہ. ئەم هەلبژاردنە بەهیچ جۆرىک نابیتە بژاردەى کرێکاران. لەئىستەدا که لەگەرمەى بانگەشەدان بوئەوہى جارێکى تر بەخەلکى کرێکارو زەحمەتکیش بلین

هەلبژارن و پرۆسەى هەلبژاردن لە کوردستان هیچ کات و بەقەدەر سەرە دەرزێک وەلام بەخواستى کرێکاران ناداتەو، بەتایبەتى هەلبژاردننىک که ئەمجارە دەکریت بەتەواوى لەبەرامبەر بەخواستى کرێکاران و خەلکى نارازىداى، لەبەرامبەر بزوتنەوہى نارەزایەتى کرێکاران و گەنجان و دەرچوانى زانکۆو پەیمانگاگان و فەرمانبەران و موچەخۆران و هەموو چینی کرێکارداى. سەرخستنى پرۆسەى هەلبژاردن و قایمکردنى دەسەلاتى ئەم حزبانە، واتە درێژدانە بە توندکردنەوہى قەیدوبەندىک که بەسەرەسەرى کرێکارانەوہ چەندىن سالە داسەپىنراوہ. ئەم هەلبژاردنە بەهیچ جۆرىک نابیتە بژاردەى کرێکاران. لەئىستەدا که لەگەرمەى بانگەشەدان بوئەوہى جارێکى تر بەخەلکى کرێکارو زەحمەتکیش بلین

درێژى ئایە ئەم هەلبژاردنە چى بو کرێکاران دەکات؟

وەستا مەهدى رەسول

لە کوردستان چەندىن جار پرۆسەى هەلبژاردن کراو خەلک چوونە هەلبژاردن و هەموو جارێکیش لەبانگەشەى هەلبژاردنەکاندا چەندىن قسەى برىقوباق کراو وەعدىان بەخەلک دا، بەلام من دەپرسم لەکام هەلبژاردندا وچ کاندیدو لیستىک ئەگەر بۆ بانگەشەش بێت و یەكجاریش بێت، باسى کرێکارىان کردبیت؟ لەسەرەتای بەدەستەوہگرتنى دەسەلاتى یەكیتى و پارتى و هەموو ئەوانەش که بەهەر جۆرىک بەشدار بوون لە هەلبژاردن و دروستکردنى حوکمەتدا، سالی دواى سالی وەزعی کرێکار بەرەو خراپى چوو. رێژەى بیکارى و کەمى حەقدەست و

قبول نەکردنى ئەنجامى هەلبژاردنەکان و شەرکردن لەسەر پشكى زیاترى دەسەلات. بەتایبەتى بە ئاشکرا ئەبىنن هیزە شیعە و سوننە سیاسىەکان و ناسیۆنالیستەکان و بەناو لیبرالەکان چەندە لەگەل یەك ناکۆکن. با پەيوەندى ئەو حزب و هیزانە لەگەل هیزە جیاوازەکانى ناسیۆنالیزمى کورددا لەولاوہ بوەستى که ئەو ناکۆکیانەى زیاتر و زیاتر ئورگانە راستەوخۆکانى کردوو. ئەگەر ئەمە بۆ ئەوان درزیکە، بەلام بۆ خەلکیش قابیلە مایەى ناآرامى و پشيووى زیاتر بێت!

تەندروستى و خویندن و وەك وتم ئاسۆى ئەم جولەیه خزمەتگوزارىەکان و بەرەو بنکولگرتنى دەسەلات پىداویستىەکانى ژيان بە لەبنەوہ و دەستپیکردنى دەستەوہ بگرى و یەخەى سەرەتاکانى دامەزراندنى دەسەلات بگرى و نەهیلئى بە دەسەلاتىکى جەماوهرى لە ناوى ئەوہى خویان لە ناو خویاندا کۆک نین و فلان و فیسار هیز ناهیلن کیشمەکیشى خەلکى بئیهشدا بۆ داواکاریەکانى خەلک مەیسەرکردنى ژيانى خوى و جیبەجیبکرى، بیخەنەلاوہ. خوشبژيووى و ئازادى و بەمجۆرە بواری دەزى و تالانى ئاسایش و ئارامى. بەبروای من دەسەلات و پیکهینتەرەکانى کۆمونیستەکان و هەلسوروانى تەسک بکاتەوہ و ناچارىان سۆشیاالیستیش بە پئویست ئەبى لە پئیشى پئیشەوہى ئەم نەبەردە چىناىتەدا بن.

ئەوان قولتر بکاتەوہ. هاوکاتیش

دوو مانگ زیاتر تەنھا و هیئەتە مەیدانی هیزی چینایەتیانە و کۆتایی هیئەتە بەدەسەلاتی ئەم کۆکتیلە لە ئەحزابی بۆرژوازی و دامەزراندنی دەسەلاتداریەتی جەماوەریە، دەسەلاتی شورای دەیانەویت خەلک دوبارە هەلیان بۆکرێکاران هیچ لەوەزعیان ناگۆریت، تەنھا درێژەدان نەبیت بەم نەهامەتیە. تەنھاریگە و تەنھا بەدیل بۆکرێکاران ریکخراوبونە لەدەوری خوستەکانیان پیتەهینت و خۆی و کۆمەلگا

بەتەوای رزگارنەکات لەم خزمەتیک بەچینی کرێکاری نێزامە هارووەوسارپچراوەی کرێکاران دەبی پشت بەخۆیان بێستەن و هیچ کەس نەکەن بۆیە دوبارە تەئکید دەکەم و بەوەکیلی خۆیان. چارەنوسی کە پرۆسە ی هەلبژاردن چینای کرێکار لەدەستی خۆیدا بۆپەرلەمان پرۆسە ی نەبیت، تەنھا نەهامەتی نەبیت. هیچ شتیک بەدەست ناهینت. کۆمپانیاکانە بۆ شەرعیەتدانە و بە دەسەلات و یاسا و ریسایەک خەلک بن لە رەتکردنەوی کە خۆیان بەسەرچینی هەلبژاردنی گالتەجارانە ی کرێکاروخەلکی بەشمەینەتدا بۆرژوازی و هەلگیرانەوی دایان سەپاندووە و هیچ یاریکە لێیان.

حزبەکانی بزوتنەوی کوردایەتی وەکو ئەوەی نوینەری چینای سەرماوەدارن، ۳۰ سائە ئەزمونی سیستەم و دەسەلاتیکیان کردووە کە سەرپا لەگەڵ ژیان و بژیوی و حورمەتی ئینسانی ئیویدا ناکۆکە. ناکرێ ئەوە زیاتر هەژاری و نەداری، بیکاری و ستەمگەری و ئەو جیاکاریە چینایەتیە تەحەمول بکەین کە ئەم حزبانە و حکومەت و سیستەمەکانیان بۆ قازانجی خۆیان و کە ئەکە ی سەرماوەکانیان، بەسەر ژیانێ ئیمەووە رایانگرتووە، بۆیە ئیتر کاتی وەلانی ئەم دەسەلاتە و حاکمیەتی ئەم حزبانە ی بزوتنەوی کوردایەتیە، کاتی هیئەتە مەیدانی ئیرادە ی راستەوخۆی جەماوەری و بەرپێوەبردنی کۆمەلگایە ئەلایەن جەماوەری کرێکاران و زەحمەتکێشان و ژنان و لاوان و خەلکی نارازیەووە. کاتی خۆرێکخراوکردنە لە شوراگان و ئەنجومەنەکانی شاردا. کەوا یە با لە شوینی کارو ژیاندا، ئەگەرەک و فەرمانگە و بەرپێوەرایەتیەکاندا، دەست بخە یەنە ئیو دەستی یەک و ئەدەوری یەکتر کۆبێنەووە و نوینەرانێ خۆمان ئەکەسانی دۆسۆز و جەسور هەلبژیڕین و کۆنترۆلی ناوەندەکانی کار و گەرەکەکان ئەدەست بگرین و ئەم رێگایە شەووە بەردی بناغە ی دەسەلاتداریتی جەماوەر دامەزرینین!

هەلبژاردنی پیشووخەتی عێراق، ریک بە نامانجی وەشانندی دوا زەبرە لە بزوتنەوی نەرەزایەتی خەلک و خروشانە جەماوەریەکانی سالی ۲۰۱۹ کە دەسەلاتی بۆرژوازی لە عێراق گیرۆدە ی قەیران کردو حکومەتەکە ی پێچایەووە! بۆ ئەو یە کە فەزای نەرەزایەتی جەماوەری خامۆش بکات و ئەگەرەکانی سەرھەلانی شۆرش جەماوەری چینای کرێکار و زەحمەتکێشی عێراق لە دژی دەسەلاتی تالانچی و چەکبەدەستی بۆرژوازی دوور بخاتەووە.

ئەم سیستەم و حکومەتە دەبی برۆن.. ئیتر نۆرە ی دەسەلاتداریتی جەماوەریە!

نەخشە رێگای حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان بەرامبەر بە بنبەستی حکومەت و دۆخی ئیستای کوردستان

دەقی ئەم بەلگە نامە یە لەسایتی حزبدا لەم ئەدەسەووە بخویننەووە: www.hkkurdistan.org

هەلبژاردن دەست بۆ پایە ی سیستەمی سیاسی و چینایەتی نابات، بەلکو لە مەترسی شۆرش دەپیارێت! بژاردە ی چینای کرێکار و جەماوەری بیبەشی کوردستان، بەشاریکردن لەگالتە جاری هەلبژاردنی حزبی مافیایی و دزەکاندا نییە، بەلکو رامالین و سپاردنی تۆمەتبارانیانە بە دادگای عادلانە ی جەماوەری!

بەردەوامی ناره‌زایەتیە جەماوەریەکان، ھاوکاتی ھەلمەتەکانی ھەلبژاردن چیمان پێدەئێن؟

عیرفان کەریم

خۆپیشاندان و ناره‌زایەتی بەرفراوانی جەماوەری و مانگرتن بوونە. هیچ کات ئەگەر فشار و ھەرەشەکانی نان برین و دەرکردن لەسەر کار نەبێت، بەقەدەر سەرە دەرزێک برۆیان بە سیناریۆ گالته‌جارەکانی ئەم ھەلبژاردنە نەبوە و باشترین بەلگەش بایکۆتی مەزنی خەلک بوو لە ھەلبژاردنەکانی ساڵی ۲۰۱۸ کە بەگوێرە ئامارەکان رەنگە لە ۳۵% خەلک بەشدارییان کردبێت. ھاوکات بوونی بەردەوامی ئەم خۆپیشاندان و ناره‌زایەتیانە شاروشارۆچکەکانی کوردستان جاریکی دیکە ئەو راستیەمان بۆ دەسەلمینیتەو کە گۆرانکاری و باشتکردنی ژبانی خەلک نە لەرێگای ھەلبژاردنەکان و سیناریۆ چەواشەکاریەکانی ئەم دەسەلاتەو، بەلکو تەنها بەھاتنە مەیدان و خۆرێکخستن و پیکھینانی کۆبونەو گشتیە جەماوەریەکانیو، دیتەکایەو. جەماوەری کرێکاران و خەلکی زەحمەتکێشی عێراق و کوردستان لە سایەیی ئەم دەسەلاتانەدا، خۆیان شاھیدی ئەوەن کە چەندین جار ھەلبژاردنە بەرێخراوە، بەلام هیچ کاتێک لەپێناو باشتکردنی ژبان و گوزەرائی ئەماندا نەبوە. ھەر ئەو ھوشیارە سیاسییە کە خەلک بە ئەزموونی خۆی پەیدای کردو، شەپۆلیکی گەورە ناره‌زایەتی بەرامبەر بە ھەلبژاردن و بەشداریی نەکردن بەرێکەوتو!

خەریکی کارو ئامانجی خۆیان. لەلایەک بەرە ئەحزابی دەسەلاتدار لەعێراق کە لە ساڵی ۲۰۰۲ و لە رێگای لولەیی دەبابەکانی ئەمریکاو دەسەلاتیان پێسپێردراو، دووچاری شکستیکی سیاسی گەورە بونەتەو و نەیاتوانیو سادەترین فۆرم لە حکومەتیکی جیگیر و خاوەن توانا پیکھین و عێراقیان دووچاری نەھەماتیەکانی کوشتار و مەملانی تایەفی و مەزھەبی کردۆتەو و سەرچەم بنەما ئابوری و کۆمەلایەتیەکان لەسایە ئیمانەدا دووچاری وێرانکردن بۆتەو. ھەرەھا حکومەتی ھەریم بەسەرکردایەتی یەکی و پارتي کە دواي نزیکی ۳۰ ساله نەیانتوانیو سەرەتایتترین خزمەتگوزاریەکان و مافە بنچینیەکان بۆ ھاوولاتیان دابین بکەن و دەسەلاتیکی میلیشیایی و گەندەلیان بەسەر جەماوەری کوردستاندا سەپاندو. ھەردوو ئەم دوو دەسەلاتە دەیانەوێت ئەم ھەلبژاردنە وەک ئامرازیک بەکار بھێنن بۆ رزگارکردنیان و بەرگرتن لە راپەڕینی سەرتاسەری جەماوەری لە عێراق و کوردستاندا. لەلایەکی دیکەو بەرە کرێکاران و جەماوەری خەلکی زەحمەتکێش لە عێراق و کوردستان، بەردەوام لەبەرامبەر ئەم دوو دەسەلاتە گەندەل و میلیشیایی و سەرکوگەراندەدا، بەشیوازی جۆراوجۆر لەمەیدانی

بەدوای ئەوێ لە ژێر فشاری جەماوەری نارازی لە شارو شارۆچکەکانی عێراق، بەتایبەت بەدوای خۆپیشاندانە مەزنەکانی تشرینی ۲۰۱۹ کاتیک بەردەوامی و سەرسەختی ئەم جەماوەرە تیکۆشەرە، حکومەتەکەیی عادل عەبدولمەھدی ناچار بەدەسەت لەکارکێشانەو کردو، پاشانیش بریاری سازدانی ھەلبژاردنی پێشوخەتە درا بۆ دیاریکردنی پەرلەمان و حکومەتیکی تازە لە عێراقدا. لەم کاتەدا کە ئەحزابی دەسەلاتدار لە کوردستان و لایەنەکانی نیو بەرە ئۆپۆزیسیونی بۆرجوزازی لەچارچێو ھەلمەتی ھەلبژاردنەکان بۆ پەرلەمانی عێراق، خەریکی بلاوکردنەو و وەعد و بەلێنی درۆ و بیبەنەماوون، جەماوەری زەحمەتکێش لە چەندین شارو شارۆچکەیی کوردستان لە پێناو بەدیھینانی خواست و داواکاریەکانیان ھاتنەو مەیدانی خۆپیشاندان و ناره‌زایەتی دەربرین. لەم چوارچێو، بەرێخراوە، دەرچوانی زانکو و پەیمانگاکی ھەریم رۆژی ۱۳-۹-۲۰۲۱ خۆپیشاندانیکی سەرتاسەریان لە شارەکانی سلیمانی، ھەولێر، ھەلەبجە و چەندین ناوچەکەیی دیکە، بەرێخست لەپێناو دامەزراندن یاخود دابینکردنی ھەلی کار بۆیان، رۆژی ۲۳-۹-۲۰۲۱ فەرمانبەرائی زانکو سلیمانی بۆ جاری دوووم،

خۆپیشاندانیکیان لە بەردەم زانکو سلیمانی بەرێخست لە پێناو دابینکردنی زەوی بۆ نیشتەجێبوونیان، ھەرەھا رۆژی ۲۲-۹-۲۰۲۱ پەستارانی خەستەخانەیی کۆرۆنا لە شارێ ھۆک، خۆپیشاندانیکیان سازکرد لەبەرامبەر پێنەدانی مووچەکانیان کە ماوەی ۱۴۵ رۆژی بەسەردا چوو. لە ھەمان رۆژیش بەشیک لە دانیشتوانی شارۆچکەیی کۆیی، دژی دابیئەکردنی خزمەتگوزاریە سەرەتاییەکان و قیرتاونەکردنی جادە و کۆلانەکانی گەرەکەکیان خۆپیشاندانیکیان بەرێخست. رۆژی ۲۱-۹-۲۰۲۱ دانیشتوانی گەرەکی تۆپزاوای ئەحمەدی لەشاری ھەولێر لە بەرامبەر نەبونی خزمەتگوزاریە سەرەتاییەکان بە تاییبەت قوتابخانە خۆپیشاندانیکیان سازکرد، خۆپیشاندەران داویان کرد رێگاوبانەکانی گەرەکەکیان بۆ چاک بکری و قوتابخانەشیان بۆ دروست بکری، چونکە بەھۆی نەبونی قوتابخانەو ۹۰ قوتابی لەیەک بۆلدا، وانەیان پێدەوتریتەو. ھەرەھا چەندین خۆپیشاندان و ناره‌زایەتی دیکە لەشار و شارۆچکەکانی کوردستان بەرێخرا لەپێناو دابینکردنی ماف و خزمەتگوزاریە سەرەتاییەکان. لێرەدا ئێمە زۆر بەرۆشنی دەبینین کە چۆن دوو بەرە جیاواز لەعێراق و کوردستاندا،

